



REPUBLIKA SLOVENIJA



STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE

LETNO POROČILO O KAKOVOSTI

ZA RAZISKOVANJE

ANKETA O DELOVNI SILI

ZA LETO

2007

Poročilo pripravila: Irena Svetin, Katja Rutar

Datum: oktober 2008

Kazalo

| | | |
|---------|--|---|
| 0 | Osnovni podatki | 3 |
| 1 | Ustreznost statističnih konceptov | 4 |
| 1.1 | Delež manjkajočih statistik | 4 |
| 2 | Točnost ocen | 4 |
| 2.1 | Vzorčne napake | 4 |
| 2.1.1 | <i>Vzorčna napaka</i> | 4 |
| 2.2 | Nevzorčne napake | 4 |
| 2.2.1 | <i>Napake zaradi neodgovora</i> | 4 |
| 2.2.1.1 | <i>Stopnja neodgovora enote</i> | 4 |
| 2.2.1.2 | <i>Stopnje neodgovora spremenljivke</i> | 5 |
| 2.2.1.3 | <i>Delež imputiranih podatkov</i> | 5 |
| 2.2.2 | <i>Napake pokritja</i> | 5 |
| 2.2.2.1 | <i>Delež nadpokritja</i> | 5 |
| 2.2.2.2 | <i>Delež napačno razvrščenih enot</i> | 5 |
| 2.2.3 | <i>Merske napake</i> | 5 |
| 2.2.3.1 | <i>Delež urejanja podatkov</i> | 5 |
| 3 | Pravočasnost in točnost objave | 5 |
| 3.1 | Pravočasnost objave | 5 |
| 3.1.1 | <i>Pravočasnost prve objave</i> | 5 |
| 3.1.2 | <i>Pravočasnost končnih rezultatov</i> | 6 |
| 3.2 | Točnost objave | 6 |
| 3.2.1 | <i>Točnost prve objave</i> | 6 |
| 4 | Dostopnost in jasnost informacij | 6 |
| 4.1 | Dostopnost informacij | 6 |
| 4.1.1 | <i>Uporabljeni kanali izkazovanja rezultatov</i> | 6 |
| 4.1.2 | <i>Delež uporabljenih kanalov</i> | 6 |
| 4.1.3 | <i>Uporabljeni načini izkazovanja rezultatov</i> | 7 |
| 4.1.4 | <i>Delež uporabljenih načinov izkazovanja rezultatov</i> | 7 |
| 4.2 | Jasnost izkazanih informacij | 7 |
| 4.2.1 | <i>Izkazani rezultati</i> | 7 |
| 4.2.2 | <i>Nivo (podrobnost) izkazovanja</i> | 7 |
| 5 | Primerljivost statistik | 8 |
| 5.1 | Časovna primerljivost | 8 |
| 5.1.1 | <i>Dolžina primerljivih časovnih vrst</i> | 8 |
| 5.1.2 | <i>Prelomi v časovni vrsti</i> | 8 |
| 5.2 | Krajevna primerljivost | 8 |
| 5.2.1 | <i>Primerljivost z ostalimi članicami Evropskega statističnega sistema</i> | 8 |
| 5.3 | Desezoniranje | 8 |
| 6 | Skladnost | 8 |
| 6.1 | Skladnost med začasnimi in končnimi podatki | 8 |
| 6.1.1 | <i>Skladnost med začasnimi in končnimi podatki</i> | 8 |
| 6.2 | Skladnost z rezultati referenčnega raziskovanja | 8 |
| 6.2.1 | <i>Referenčno raziskovanje</i> | 8 |
| 6.2.2 | <i>Skladnost z referenčnimi podatki</i> | 9 |
| 7 | Stroški in obremenitve | 9 |
| 7.1 | Stroški raziskovanja s strani urada | 9 |
| 7.2 | Obremenitev in stroški poročevalskih enot | 9 |

0 Osnovni podatki

Kratek opis raziskovanja

Anketa o delovni sili je najobsežnejše uradno anketiranje gospodinjstev v Sloveniji. Z njo pridobimo podatke o stanju in spremembah na slovenskem trgu dela - o velikosti, strukturi in značilnostih aktivnega in neaktivnega prebivalstva Slovenije.

Anketo o delovni sili izvajamo skladno z navodili Mednarodne organizacije za delo (ILO) - ta so bila sprejeta na 13. konferenci statistikov dela - in skladno z zahtevami Statističnega urada Evropske unije (Eurostata), ki se nanašajo na usklajeno anketo o delovni sili Evropske unije. To nam omogoča primerljivost z drugimi državami, ki izvajajo take ankete, in hkrati tudi časovno primerljivost podatkov s predhodnimi leti.

Enota opazovanja

Enota opazovanja so posamezniki, ki pretežno živijo v izbranem gospodinjstvu. Gospodinjstvo je vsaka (družinska ali druga) skupnost oseb, ki skupaj stanujejo in skupaj porabljajo svoje dohodke za poravnavanje osnovnih življenjskih potreb (stanovanje, hrana in drugo). V anketi so upoštevani tudi trenutno odsotni člani gospodinjstva brez drugega stalnega ali začasnega bivališča, prav tako tudi dijaki srednjih šol, ki živijo v internatu. Upoštevani pa niso posamezniki, ki živijo v institucijah (bolniki, zaporniki ipd.) več kot šest mesecev, študenti, ki med študijem ne živijo doma, in posamezniki, ki stalno ali začasno živijo v tujini.

Zajetje

Anketa o delovni sili temelji na vzorcu, ki ga jemljemo iz Centralnega registra prebivalstva. Je rotirajoča panelna anketa, izvajamo jo nepretrgano skozi celotno leto. Vsako gospodinjstvo je anketirano petkrat, po rotacijskem modelu 3-1-2 (gospodinjstva so anketirana tri zaporedna četrletja, potem so za eno četrletje izključena, nato pa so v anketo vključena še v preostalih dveh četrletjih).

Ključne spremenljivke

Ključne spremenljivke iz Ankete o delovni sili so:

- indikator brezposelnosti (ZAP1)
- indikator delovne aktivnosti (ZAP20)
- indikator aktivnosti (ZAP21)
- indikator neaktivnosti (ZAP12).

Ključne statistike

- število brezposelnih oseb
- število delovno aktivnih prebivalcev
- število aktivnih prebivalcev
- stopnja brezposelnosti
- stopnja delovne aktivnosti.

Vprašalnik

Vprašalnik je dostopen na spletnem naslovu:

http://www.stat.si/metodologija_vpr_prikaz.asp?vpr_id=1411&pod=7&kon=0&leto=2007

1 Ustreznost statističnih konceptov

1.1 Delež manjkajočih statistik

Delež manjkajočih statistik je enak 0,04, upoštevajoč vse po uredbi obvezne spremenljivke. Manjkajoče spremenljivke so:

- čakanje odgovora na prijavo za zaposlitev v javnem sektorju
- država bivanja leto dni pred anketiranjem
- regija bivanja leto dni pred anketiranjem
- vprašanja o dohodkih
- področje izobraževanja v okviru krožkov, seminarjev, tečajev ipd.
- področje izobraževanja zadnje učne aktivnosti.

2 Točnost ocen

2.1 Vzorčne napake

2.1.1 Vzorčna napaka

Tabela 2.1.: Intervali zaupanja (v tisoč) in koeficienti variacije (cv, v %) za ključne spremenljivke po četrletjih in skupaj za leto 2007

| | 1. ČETRTLETJE | | 2. ČETRTLETJE | | 3. ČETRTLETJE | | 4. ČETRTLETJE | | LETO 2007 | |
|--------------------------------------|-------------------|-----|-------------------|-----|-------------------|-----|-------------------|-----|-------------------|-----|
| | interval zaupanja | cv | interval zaupanja | cv | interval zaupanja | cv | interval zaupanja | cv | interval zaupanja | cv |
| SKUPAJ | | | | | | | | | | |
| - Vsote | | | | | | | | | | |
| Aktivno prebivalstvo | (997-1034) | 0,9 | (1022-1061) | 1 | (1033-1073) | 1 | (1012-1052) | 1 | (1021-1050) | 0,7 |
| Delovno aktivno prebivalstvo, skupaj | (939-976) | 1 | (974-1013) | 1 | (986-1026) | 1 | (963-1003) | 1 | (970-1000) | 0,8 |
| Brezposelne osebe, skupaj | (52-64) | 5,3 | (43-53) | 5,7 | (42-53) | 6 | (43-54) | 5,7 | (47-54) | 3,6 |
| - Deleži | | | | | | | | | | |
| Stopnja delovne aktivnosti | (54.5-56.3) | 0,8 | (56.5-58.4) | 0,8 | (56.9-58.8) | 0,8 | (55.6-57.5) | 0,8 | (56.2-57.5) | 0,6 |
| Stopnja brezposelnosti | (5.1-6.3) | 5,2 | (4.1-5.1) | 5,6 | (4.0-5.0) | 6 | (4.2-5.3) | 5,6 | (4.5-5.2) | 3,5 |

Opombe: Z Anketo o delovni sili s pomočjo vzorca ocenjujemo stanje in spremembe na slovenskem trgu dela. Pri ocenjevanju se pojavljajo slučajne napake, ki so odvisne od mnogih dejavnikov, najpomembnejši med njimi pa je velikost vzorca. V tabeli so prikazani intervali zaupanja in koeficienti variacije za najpomembnejše statistike za posamezna četrletja in za letne podatke.

2.2 Nevzorčne napake

2.2.1 Napake zaradi neodgovora

2.2.1.1 Stopnja neodgovora enote

Tabela 2.2.: Velikost vzorca in stopnje neodgovorov po četrletjih in skupaj za leto 2007

| | 1. ČETRTLETJE | 2. ČETRTLETJE | 3. ČETRTLETJE | 4. ČETRTLETJE | LETO 2007 |
|-------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-----------|
| Začetna velikost vzorca | 7205 | 7239 | 7159 | 7100 | 28703 |
| Stopnja neodgovora | 16,8% | 19,9% | 20,1% | 19,2% | 19,0% |

2.2.1.2 Stopnje neodgovora spremenljivke

Delež manjkajočih podatkov pri ključnih spremenljivkah je zelo majhen (pribl. 0,1%).

2.2.1.3 Delež imputiranih podatkov

Imputiramo manjkajoče vrednosti vprašanj, na katere anketirane osebe niso želele ali hotele odgovoriti. Delež imputiranih podatkov je tako enak stopnji neodgovora spremenljivke.

2.2.2 Napake pokritja

2.2.2.1 Delež nadpokritja

Trenutno dobimo samo datoteko prebivalcev, ki imajo slovensko državljanstvo in anketiramo celo gospodinjstvo, ki živi na naslovu izbrane osebe. Tako so iz okvira ciljne populacije izpuščeni vsi (stalno prijavljeni) prebivalci Slovenije brez slovenskega državljanstva, ki jih je med petindvajset in trideset tisoč, kar znaša okrog 1,5 % prebivalcev (problem podpokritja).

Drugi problem, na katerega naletimo pri tem načinu vzorčenja, pa je, da marsikateri prebivalec Slovenije ni prijavljen na naslovu, kjer dejansko stanuje. To ni problematično, če v stanovanju, kjer so prijavljeni ljudje, tudi dejansko kdo stanuje. Težave in višje stroške nam pa povzročajo stanovanja, v katerih nihče ne stanuje (problem nadpokritja), ker nam to zmanjšuje vzorec in ker je v takih stanovanjih težko dobiti osebo, ki bi nam posredovala kakršnekoli informacije. Po anketnih podatkih izberemo v vzorec okrog 3 % oseb, ki so prijavljene v nenaseljenih (vključno z neidentificiranimi in neobstoječimi) stanovanjih.

2.2.2.2 Delež napačno razvrščenih enot

Podatki za računanje stopnje napačno razvrščenih enot niso na voljo.

2.2.3 Merske napake

2.2.3.1 Delež urejanja podatkov

Evidenca urejanja podatkov zaenkrat ne obstaja.

3 Pravočasnost in točnost objave

3.1 Pravočasnost objave

3.1.1 Pravočasnost prve objave

Tabela 3.1:1. Pravočasnost prve objave

| Referenčno obdobje | 1. četrletje 2007 | 2. četrletje 2007 | 3. četrletje 2007 | 4. četrletje 2007 |
|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Datum objave | 31. 5. 2007 | 31. 8. 2007 | 30. 11. 2007 | 28. 2. 2008 |
| Časovni zamik | T+60 | T+61 | T+61 | T+58 |

Opombe: Podatke o pravočasnosti prve objave prikazujemo v tabeli, kjer so podatki o pravočasnosti podani v obliki T+x, kjer je T konec referenčnega obdobja, x pa število dni.

3.1.2 Pravočasnost končnih rezultatov

Prvi podatki so istočasno tudi končni podatki in se naknadno torej ne popravljajo.

3.2 Točnost objave

3.2.1 Točnost prve objave

Tabela 3.2: Najave in objave publikacije PSO

| Referenčno obdobje | 1. četrletje 2007 | 2. četrletje 2007 | 3. četrletje 2007 | 4. četrletje 2007 |
|--------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Najava | 31. 5. 2007 | 31. 8. 2007 | 30. 11. 2007 | 28. 2. 2008 |
| Objava | 31. 5. 2007 | 31. 8. 2007 | 30. 11. 2007 | 28. 2. 2008 |
| Razlika | 0 | 0 | 0 | 0 |

Opombe: V nobenem mesecu ni bilo odmikov od najavljenih datumov.

4 Dostopnost in jasnost informacij

4.1 Dostopnost informacij

4.1.1 Uporabljeni kanali izkazovanja rezultatov

Tabela 4.1.1: Kanali izkazovanja

| Zap.št. | Kanal | Uporabljeno |
|---------|--|-------------|
| 1 | Spletna objava | DA |
| 2 | Ad hoc pripravljene podatki za uporabnike po njihovi specifikaciji | DA |
| 3 | Digitalni mediji (podatki na disketah, CD-ju ...) | DA |
| 4 | Podatki, dosegljivi preko telefonskega odzivnika | NE |
| 5 | Podatki, predstavljeni na novinarski konferenci | NE |
| 6 | Splošne tiskane publikacije | DA |
| 7 | Tematske tiskane publikacije | DA |
| 8 | Baze podatkov (npr. Arhiv družboslovnih podatkov) | NE |
| 9 | Statistično zaščiteni mikro-podatki | DA |

4.1.2 Delež uporabljenih kanalov

Delež uporabljenih kanalov je bil 66,7-odstoten.

4.1.3 Uporabljeni načini izkazovanja rezultatov

Tabela 4.1.2: Načini izkazovanja

| Zap.št. | Način | Uporabljeno |
|---------|--|-------------|
| 1.1 | Spletna stran SURS | DA |
| 1.2 | Spletne strani institucij slovenskega statističnega sistema | NE |
| 1.3 | Baze, dosegljive preko spleta (BSP, SISTAT – PC AXIS) | NE |
| 1.4 | Spletne strani mednarodnih organizacij | DA |
| 1.5 | Tematske spletne strani (npr. popis 2002) | NE |
| 2.1 | Pisni zahtevki | DA |
| 2.2 | Telefonsko posredovanje | DA |
| 3.1 | CD, diskete, diski, | DA |
| 3.2 | Posredovanje podatkov preko mreže (el. pošta, protokoli) | DA |
| 4.1 | Podatki, dosegljivi preko telefonskega odzivnika | NE |
| 5.1 | Podatki, predstavljeni na novinarski konferenci | NE |
| 6.1 | Letopis | DA |
| 6.2 | Slovenija v številkah | DA |
| 6.3 | Nekateri pomembnejši podatki o Republiki Sloveniji | DA |
| 6.4 | Mesečni statistični pregled | DA |
| 6.5 | CANSTAT Statistical Bulletin | DA |
| 7.1 | Prva skrajšana objava | DA |
| 7.2 | Statistične informacije | DA |
| 7.3 | Rezultati raziskovanj | NE |
| 7.4 | Posebne (npr. Pregled prometnih gibanj) ter priložnostne (npr. Popisi na Slovenskem 1948-1991) publikacije | DA |
| 7.5 | Publikacije Eurostata | DA |
| 7.6 | Publikacije ostalih mednarodnih organizacij (OECD, IMF) | DA |
| 8.1 | Baze podatkov, namenjene za interno uporabo na uradu | NE |
| 8.2 | Baze, dostopne tudi zunanjim uporabnikom | DA |

4.1.4 Delež uporabljenih načinov izkazovanja rezultatov

Delež uporabljenih načinov izkazovanja je bil 71-odstoten.

4.2 Jasnost izkazanih informacij

4.2.1 Izkazani rezultati

Rezultati ankete so prikazani v obliki absolutnih števil, izraženi v tisoč in v odstotkih. Poleg tabelarnega pregleda so v Statističnih informacijah podatki prikazani v obliki grafov.

4.2.2 Nivo (podrobnost) izkazovanja

Podatki so prikazani po spolu, nekaterih starostnih skupinah, po dejavnosti, poklicnih skupinah.

5 Primerljivost statistik

5.1 Časovna primerljivost

5.1.1 Dolžina primerljivih časovnih vrst

Med leti 1993 in 1996 je bila Anketa o delovni sili letna anketa, kar je pomenilo, da se je izvajala enkrat letno, in sicer v mesecu maju. To pomeni, da so podatki iz tega obdobja primerljivi s podatki drugega četrletja posameznega leta. Sicer pa je Anketa o delovni sili od 2. četrletja 1997 naprej četrletna anketa, kar pomeni, da se podatki zbirajo skozi vse leto, objavljajo pa se za vsako četrletje posebej in kot povprečje leta.

5.1.2 Prelomi v časovni vrsti

Ni prelomov v časovni vrsti.

5.2 Krajevna primerljivost

5.2.1 Primerljivost z ostalimi članicami Evropskega statističnega sistema

Rezultati slovenske Ankete o delovni sili so primerljivi z rezultati Anket o delovni sili vseh držav članic EU. Anketa o delovni sili se izvaja na podlagi krovne uredbe št. 577-98: Organisation of a labour force sample survey in the Community.

5.3 Desezoniranje

Podatki ADS zaenkrat še niso desezonirani.

6 Skladnost

6.1 Skladnost med začasnimi in končnimi podatki

6.1.1 Skladnost med začasnimi in končnimi podatki

Vsi podatki, ki jih objavljamo, že s prvo objavo veljajo za končne.

6.2 Skladnost z rezultati referenčnega raziskovanja

6.2.1 Referenčno raziskovanje

Vir primerjave: Podatke o številu delovno aktivnih prebivalcev iz Ankete o delovni sili bomo primerjali s podatki o številu delovno aktivnih iz Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP). SRDAP je bil vzpostavljen na osnovi popisa zaposlenih oseb leta 1986. Dopolnjuje in popravlja (ažurira) se s podatki iz obrazcev M, to je Prijava podatkov za uvedbo in vodenje matične evidence pokojninskega in invalidskega zavarovanja in zdravstvenega varstva (evidence o sklenitvi delovnega razmerja). Kategorije, ki nastopajo v omenjenem registru, so osebe, zaposlene v podjetju, družbi ali organizaciji, zaposlene osebe pri samozaposlenih osebah, samostojni podjetniki posamezniki, osebe, ki opravljajo poklicno dejavnost, in kmetje.

Primerjane spremenljivke: delovno aktivno prebivalstvo po sektorjih dejavnosti, delovno aktivno prebivalstvo po glavnih skupinah poklicev, delovno aktivno prebivalstvo po statističnih regijah.

6.2.2 Skladnost z referenčnimi podatki

V podatkih med obema viroma ni večjih odstopanj. Nekaj odstopanja je seveda zaznati v skupnem številu, kar je posledica različnih definicij, ki se uporabljajo za definiranje ciljne populacije. Nekoliko večje odstopanje je opazno, če primerjamo delovno aktivno prebivalstvo, razdeljeno po glavnih poklicnih skupinah, predvsem v skupini kmetovalcev, gozdarjev in ribičev ter upravljalcev strojev in naprav, industrijskih izdelovalcev in sestavljalcev. Medtem ko razlik v slednji skupini poklicev ne znamo razložiti, na razlike v številu delovno aktivnih prebivalcev, ki so zaposleni kot kmetje, gozdarji in ribiči, vplivajo pomagajoči družinski člani, ki se po ADS uvrščajo med delovno aktivne prebivalce in večinoma delajo v kmetijskem sektorju.

7 Stroški in obremenitve

7.1 Stroški raziskovanja s strani urada

Pri izračunu stroškov, ki jih ima urad pri izvajanju Ankete o delovni sili, smo upoštevali materialne stroške in stroške dela (redno in pogodbeno zaposlenih). V letu 2007 so stroški ankete znašali 249.397 €. Od tega je bilo 176.367 € namenjenih za materialne stroške (tudi za plače anketarjev), 73.030 € pa za plače zaposlenih.

Opomba: Leta 2005 so bile plače anketarjev upoštewane pri plačah zaposlenih, leta 2007 pa so upoštewane med materialnimi stroški.

7.2 Obremenitev in stroški poročevalskih enot

Kot kazalnik obremenjenosti poročevalskih enot smo ocenili čas, ki ga poročevalske enote porabijo za sodelovanje v anketi. Anketa, izvedena v gospodinjstvu, v povprečju traja približno 12, narejena po telefonu pa 5 minut. Skupaj so vsa gospodinjstva, obiskana na terenu, za Anketo o delovni sili porabila 1397 ur, gospodinjstva, ki smo jih poklicali po telefonu, pa 1315 ur.